

Dato: 13. marts 2017
EU og Fiskeriregulering
J. nr. 16-7400-000045

Referat af møde i Udvalget for Muslingeproduktion den 23. februar 2017

Deltagere

Anja Boye	LFST
Stig Prüssing	LFST
Janne Dalby	LFST
Marie-Louise Krawack	MST
Louise Dahl	EU & Erhverv, LFST
Sofie Smedegaard	GUDP, LFST
Jens Kjerulf Petersen	DTU Aqua
Pernille Nielsen	DTU Aqua
Karen Timmermann	AU
Henrik Lund	DFPO
Allan Buch	DFPO
Bo Kjeldgaard	Centralforeningen
Viggo Kjølhede	FME
Søren Mattesen	Fiskeindustriens arbejdsgiverforening
Tanja Dragsbæk	DSA
Lars Erik Holtegaard	Brancheforeningen Dansk Skaldyropdræt
Torben Kronborg Pihl	Danske Regioner
Lars Brinch Tygesen	DSF
Thomas Kirk Sørensen	WWF
Henning Mørk Jørgensen	DN
Knud Flensted	DOF

Afbud

Torben Wallach	Dansk Akvakultur
Marc Eskelund	MFVM's departement
Søren Palle Jensen	LFST

Dagsorden

1. **Velkomst v/ NaturErhvervstyrelsen**
 - a) Kort orientering om ny organisering af ministeriet

2. **Drøftelse af ansøgt muslingefiskeri i Natura 2000 området Horsens Fjord**

Der er udarbejdet en konsekvensvurdering for fiskeri efter blåmuslinger i Natura 2000 området Horsens Fjord.

 - a) Åbning af fiskeri efter blåmuslinger i Horsens Fjord v/ NaturErhvervstyrelsen
 - b) Gennemgang og drøftelse af fremsendt konsekvensvurdering og eventuelle høringssvar v/ DTU Aqua
 - c) Præsentation og drøftelse af vilkår til et evt. fiskeri v/ NaturErhvervstyrelsen

3. **Orientering om muslingebestanden i Natura 2000 området Lillebælt**
 - a) Præsentation af bestandsdata v/ DTU Aqua

4. **Gensidig orientering om verserende initiativer**
 - a) Status for muslingefiskeriet i Limfjorden og arealpåvirkning
 - b) Regelforenkling – ny sammenskrevet bekendtgørelse om muslinge- og østersfiskeri [Muslinge- og østersbekendtgørelse - Bekendtgørelse om regulering af fiskeri efter muslinger i Danmark og om østersfiskeri i Limfjorden - retsinformation.dk](#)
 - c) Vækst- og Udviklingspakken for dansk fiskeri (Fiskeripakken)
 - d) EHFF ordninger, som åbner i 2017 og orientering om GUDP
 - e) Havhaver/Fjordhaver

5. **Implementering af muslingepolitikken**

Præsentation af oplæg til evaluering af muslingepolitikken og videre proces

6. **Eventuelt**

1. Velkomst v/ NaturErhvervstyrelsen

Anja Boye bød velkommen, særligt til Louise Dahl Kristensen og Sofie Smedegaard fra EHFF og GUDP i Landbrugs- og Fiskeristyrelsen, som var inviteret med til dagens møde, og til Thomas Kirk Sørensen, som er ny repræsentant i udvalget for Verdensnaturfonden WWF .

Der var en kort bordrunde.

Dagens møde handlede om det ansøgte fiskeri i Natura 2000 området 'Horsens Fjord'. Derudover var flg. emner på dagsordenen: Evaluering af Muslingepolitikken, hvor foreløbig køreplan var blevet drøftet kort på forrige møde, initiativer i Fiskeripakken i forhold til muslingefiskeri samt ministeriets tilskudsordninger, som kan være relevant for udvalget at kende til.

Anja Boye orienterede om ny organisering af Miljø- og Fødevareministeriet:

- NaturErhvervstyrelsen har fået nyt navn – Landbrugs og Fiskeristyrelsen. Akvakulturområdet overflyttes til Miljøstyrelsen, dog ikke hvad angår EHFF ordninger. Endvidere flyttes dele af GUDP sekretariat samt styrelsens arbejde omkring 'Blå Biomasse' til Miljøstyrelsen.
- Miljøstyrelsen og Styrelsen for Vand og Naturforvaltning er lagt sammen til Miljøstyrelsen.
- Kystdirektoratet er lagt ind under Naturstyrelsen som en selvstændig enhed.
- Der er ingen ændringer for Fødevarestyrelsen.

Torben Kronborg Pihl spurgte, om vækstplan for akvakultur flytter med, når akvakulturområdet overdrages til Miljøstyrelsen.

Anja Boye oplyste, at der ville ske en løbende overdragelse af opgaver på akvakulturområdet, herunder de, der vedrører vækstplanen.

Henning Mørk Jørgensen spurgte, hvorfor de biogene rev ikke var på dagsordenen, som aftalt på seneste møde i udvalget?

Marie-Louise Krawack svarede, at arbejdet med fastlæggelse af definition er ved at være tilendebragt, men at rapporten desværre ikke var færdig endnu.

Anja Boye oplyste, at så snart rapporten var offentlig, ville man tage en drøftelse i udvalget.

2. Drøftelse af ansøgt muslingefiskeri i Natura 2000 området Horsens Fjord

a) Åbning af fiskeri efter blåmuslinger i Horsens Fjord v/ NaturErhvervstyrelsen

Janne Palomino Dalby oplyste, at sidste år blevet der for første gang siden 2007 åbnet for fiskeri i Natura 2000 området 'Horsens Fjord'. DTU Aqua meddelte den 10. oktober 2016, at der var estimeret 130.000 tons blåmuslinger på vanddybder fra 5 til 13. meter i Horsens Fjord. Det blev vurderet, at var plads til et fiskeri, også efter der var reserveret muslinger til de muslingespisende fugle (baseret på de nyeste fugletal).

Der blev afholdt møde om den kommende sæson med DFPO og DTU Aqua den 7. november 2016, hvor bl.a. bestandsdata blev drøftet. Landbrugs- og fiskeristyrelsen modtog fiskeplan fra DFPO den 15. november 2016 og bestilte derefter en konsekvensvurdering af fiskeriet. Konsekvensvurdering blev modtaget den 13. januar 2017 og sendt til udvalget den 2. februar 2017.

- b) Gennemgang og drøftelse af fremsendt konsekvensvurdering og eventuelle høringssvar v/ DTU Aqua

Anja Boye oplyste, at der ikke var modtaget høringssvar til konsekvensvurderingen.

DTU Aqua v/ Pernille Nielsen præsenterede konsekvensvurderingen:

I fiskeplan var angivet ønske om, at fiske 30.000 tons blåmuslinger i Horsens Fjord, og Landbrugs- og Fiskeristyrelsen havde derefter bestilt en konsekvensvurdering for dette fiskeri.

- 30.000 t blåmuslinger i Horsens og dybdegrænse på 7 m, hvis data understøtter dette.
- Overholdelse af kravene i Muslingepolitikken herunder 0 påvirkning af ålegræs, acceptabel påvirkning af makroalger, kumulativ arealpåvirkning på max 15% m.v. Anvendelse af black box.

DTU Aquas undersøgelser har vist en estimeret muslingebiomasse 140.000 t. Med et fødebehov til fugle på omtrent 25.800 t vurderedes det, at muslingebestanden kan understøtte det ansøgte fiskeri.

DTU Aqua har i 2016 via et EHFF finansieret projekt gennemført kortlægning af ålegræs i Horsens Fjord. Kortlægningen af dybdeudbredelsen af ålegræs i 2016 har omfattet 288 video-moniteringer og den maksimale dybdeudbredelse er fastlagt til 8 m (for enkeltstående planter). På baggrund af kortlægningen har DTU Aqua foreslået ålegræskasser i habitatområdet, som vil sikre, at ålegræssets udbredelse ikke påvirkes af fiskeriet.

Med hensyn til makroalger er der anvendt data fra NOVANA-programmet fra 2014, som viser tilstedeværelse af makroalger på vanddybder > 5 meter. Model-estimerede beregninger for 2016 viser følgende potentielle dybdeudbredelse:

- Brunalger: 11,9 m
- Andre arter: 13,3 m

Black Box data viser, at fra marts-december 2016 har fiskeriet påvirket 3,2 km², svarende til 0,75% af den marine del af Natura 2000 området. Det ansøgte fiskeri på 30.000 tons vil påvirke 6,1 % af arealet ved fiskeri på de tætheder, der er angivet i fiskeplanen.

DTU Aqua vurderer, at et fiskeri på 30.000 t muslinger ikke vil have betydelig effekt på forekomsten af muslinger i området.

Ved fiskeri udenfor ålegræskasserne vil ålegræs ikke blive påvirket.

Ved fiskeri på vanddybder >4 m vil makroalger blive påvirket i begrænset omfang.

DTU Aqua vurderer, at et fiskeri på 30.000 t muslinger ikke vil påvirke fødegrundlaget for muslingeædende fuglearter.

- c) Præsentation og drøftelse af vilkår til et evt. fiskeri v/ NaturErhvervstyrelsen

Janne Palomino Dalby præsenterede Landbrugs- og Fiskeristyrelsens krav til fiskeriet:

Der blev ved sidste sæsons fiskeri stillet krav om, at 'den lette muslingeskraber' skulle testes. Afrapporteringen af fiskeri med den lette skraber i Horsens Fjord har vist at dette redskab – selv i en forstærket udgave med stenrist - ikke er anvendeligt. Skraberens slås skæv og dette betyder en større påvirkning af bunden, da der skal skrubes over et større areal for at fange samme mængde muslinger.

I den kommende sæson vil der derfor af hensyn til bundpåvirkningen ikke blive stillet krav om anvendelse af den lette skraber.

Hening Mørk spurgte, spurgte, om resultaterne ikke var et tegn på, at der fiskes på for hård bund?

Allan Buch oplyste, at bunden på østkysten generelt er hårdere end i Limfjorden. Det er grusbund.

Anja Boye bemærkede, at afprøvningen har vist, at det ikke kan lade sig gøre at anvende den lette skraber, og at styrelsen ikke ønskede at presse fiskerne til at påvirke et større areal.

Henning Mørk spurgte, om denne lette skraber anvendes i Lillebælt.

Allan Buch oplyste, at den lette skraber er for let påvirkelig af den kraftige strøm i Lillebælt.

Der sendes en særskilt afrapportering vedr. test af fiskeri med den lette skraber til udvalget.

Landbrugs- og Fiskeristyrelsen vil på baggrund af konsekvensvurderingen fastlægge følgende vilkår for fiskeriet:

- Forslag til kvote på i alt 30.000 ton. Denne kvote sammenholdt med sidste sæsons fiskeri vil give en arealpåvirkning på 6,85 pct. I 2016 er påvirket 0,75 %.
- Udover de gældende stenrevsbufferzoner, indføres der ålegræskasser i habitatområdet.
- Dybdegrænsen udenfor ålegræskasser og stenrevs zoner fastsættes til 4 meter. Fiskeri er således tilladt fra 4 til 13 meter.
- Sten større end 20 cm i diameter skal genudlægges på fangstpladsen.
- De muslingeforarbejningsvirksomheder, der modtager blåmuslinger fra N2000 området, skal registrere og indrapportere mængden af sten. Det er fiskernes ansvar at meddele disse vilkår til virksomhederne – styrelsen vil løbende følge op på disse indberetninger, da de er vigtige for forvaltningen
- Habitatområdet, som indgår i muslingeproduktionsområde 97, åbnes for fiskeri.

Søren Mattesen foreslog, at man af hensyn til indrapporteringen tilpassede muslingeproduktionsområder til Natura 2000 afgrænsningerne.

Janne Palomino Dalby oplyste, at der i stedet bliver en tilpasning af e-log, hvor man vil kunne angive, om der er fisket i N2000 området, så der ikke kan opstå tvivl om, hvor meget der er fisket af den tilladte mængde.

Knud Flensted bemærkede, at det var uansvarligt at åbne for et muslingefiskeri, når der er tale om et fuglebeskyttelsesområde. Samtidig er der fødebegrænsning for edderfugle i Østersøområdet. Edderfugle foretrækker at fouragere på lavt vand, og en dybdegrænse på 6-8 meter ville være at foretrække. DOF ville dog formentlig ikke kunne anbefale et fiskeri i Horsens Fjord selv med øgede dybdegrænser.

Marie-Louise Krawack bemærkede, at der er fastsat et måltal for edderfugle. Det ansøgte fiskeri ville ikke kompromittere edderfuglenes fødegrundlag.

Anja Boye gjorde udvalget opmærksom på, at der er sikret føde til måltallet for edderfugle i henhold til EU's fuglebeskyttelsesdirektiv.

Pernille Nielsen bemærkede, at der er beregnet, hvor mange muslinger ernæringsbehovet udgør. Herefter er der ganget en faktor 7,5 oven i. Der er således reserveret noget flere muslinger end edderfuglene har behov for.

Lars Bricnh Thygesen bemærkede, at der på kanten af habitatområdet ligger havbrug med bl.a. skræmmeforanstaltninger for edderfugle, og at dette skulle indgå i den samlede vurdering af områdets integritet.

Jens Kjerulf Petersen oplyste, at der er tale om anlæg, hvor rørene (smart farm anlæg) over vinteren ligger på havbunden.

Henrik Lund bemærkede, at man med fiskeriet fjerner de store muslinger, og dermed bliver der lettere adgang for edderfuglene til de mindre muslinger, som fx edderfugle fortrækker.

Anja Boye oplyste, at man havde noteret DOFs oplysninger om, at edderfuglene er i tilbagegang i Østersøområdet.

Anja Boye oplyste, at udvalgets bemærkninger medtages i den endelige vurdering af, på hvilke vilkår der kan åbnes for fiskeri efter blåmuslinger i Horsens Fjord. Planen er at der åbnes 1. marts 2017.

3. Orientering om muslingebestanden i Natura 2000 området Lillebælt

a) Præsentation af bestandsdata v/ DTU Aqua

Anja Boye oplyste, at der ikke var udarbejdet konsekvensvurdering for Lillebælt i år, da bestanden ikke kan bære et fiskeri.

Pernille Nielsen præsenterede bestandsdata for Lillebælt:

- Estimeret muslingebiomasse: 25.800 t
- Fødebehov til fugle: 33.800 t

Den nuværende bestandssituation giver dermed ikke plads til et fiskeri efter blåmuslinger. Blåmuslingebestanden i Lillebælt har været i tilbagegang siden 2011.

Allan Buch oplyste, at tilbagegangen kunne skyldes søstjerner eller iltsvind, men der er også mistanke om, at der kan være en sammenhæng til udslippet af gødning i forbindelse med branden i Fredericia i 2016. Der har været fisket på små kvoter de sidste år. Dog er samme udsving set før.

Knud Flensted anførte, at edderfuglene ved faldende muslingebestande må søge føde et andet sted eller også går edderfuglebestanden tilbage.

4. Gensidig orientering om verserende initiativer

a) Status for muslingefiskeriet i Limfjorden og arealpåvirkning

Janne Palomino Dalby oplyste følgende:

Løgstør Bredning efterår 2016

DTU Aqua har på baggrund af fartøjernes Blackbox data, beregnet arealpåvirkningen af fiskeriet samt omplantning fra Løgstør Bredning, hvorfra der er landet i alt ca. 570 tons blåmuslinger og omplantet i alt 1.800 tons blåmuslinger af kvoten på 3.000 tons.

Den samlede arealpåvirkning af det udførte fiskeri i Løgstør Bredning er beregnet til i alt 1,38 km², svarende til 0,44 pct.

Fiskeriet kan således fortsætte indtil kvoten på 3.000 tons er opfisket. Der vil dog til påske blive foretaget endnu et pit stop, hvor arealpåvirkningen vil blive beregnet.

Nissum Bredning efterår 2016

Janne Palomino Dalby oplyste, at DTU Aqua på baggrund af fartøjernes Blackbox data har beregnet arealpåvirkningen for de tre første perioders fiskeri i Nissum Bredning, hvorfra der er landet i alt 85.310 kg østers.

For den del af fiskeriet, der er udøvet i Habitat området i Nissum Bredning, er arealpåvirkningen beregnet til 4,69 km² svarende til 2,1 pct. af habitat området.

Bo Kjeldgaard anførte, at det er ikke nødvendigt at lave endnu et pit stop til påske, da fiskeriet ikke er startet op efter julepausen.

Anja Boye oplyste, at der arbejdes på to tekniske løsninger, som kan sikre løbende overvågning af arealpåvirkningen.

- Landbrugs- og Fiskeristyrelsen får adgang til data, så styrelsen løbende kan følge arealpåvirkningen. Data vil blive opdateret dagligt
- Erhvervet får sideløbende adgang til data løbende. Det bliver en bruttoopgørelse, som ikke tager højde for at fiskes flere gange .

Søren Mattesen bemærkede, at det er positivt at erhvervet er på forkant med arealpåvirkningen.

Anja Boye oplyste endvidere, at der kommer en ny repræsentant for fiskerikontrollen i udvalget.

b) Regelforenklings: N sammenskrevet bekendtgørelse om muslinge- og østersfiskeri

Link til den nye bekendtgørelse

[Muslinge- og østersbekendtgørelse - Bekendtgørelse om regulering af fiskeri efter muslinger i Danmark og om østersfiskeri i Limfjorden - retsinformation.dk](#)

Janne Palomino Dalby oplyste, at Landbrugs- og Fiskeristyrelsen har skrevet bekendtgørelse om regulering af fiskeri efter muslinger og bekendtgørelse om østersfiskeri i Limfjorden sammen til en fælles bekendtgørelse. Dette begrundes i at der var flere enslydende bestemmelser i de to bekendtgørelser.

Derudover er kravet om, at tilladelse skal opbevares om bord ændret til, at tilladelsen ”skal kunne fremvises”. Tilladelser findes nu digitalt, hvorfor kravet om at tilladelse skal opbevares om bord er utidssvarende.

Desuden er kravet om udtagning af spandepøver fjernet. Reglen blev i sin tid indført for at undgå for store mængder af undermålere. Det er Landbrugs- og Fiskeristyrelsen vurdering, at problemet med undermålere i muslingefiskeriet i Limfjorden er reduceret markant og, at der derfor ikke længere er behov for reglen.

Der er indført krav om, at der skal føres logbog for østersfiskeri. Dette er allerede et krav via anden regulering.

Efter ønske fra erhvervet er der indført krav om, at anvendelse af den lette skraber i Natura 2000 i Limfjorden udvides til at gælde i hele Limfjorden.

c) Vækst- og Udviklingspakken for dansk fiskeri (Fiskeripakken)

Anja Boye oplyste:

Der er blevet vedtaget en Fiskeripakke uden om regeringen. Det indgår i Fiskeripakken at der på muslinge- og skaldyrsområdet skal afsøges nye arter og områder for fiskeri.

Der er allerede fokus på Stillehavsøsters i Vadehavet og Limfjorden samt på åbning for fiskeri efter blåmuslinger i Vadehavet. Landbrugs og Fiskeristyrelsen vil imidlertid meget gerne have udvalget synspunkter ift. nye arter og områder– også selvom der er sammenfald med de indsatser som allerede er sat i gang.

Anja Boye præsenterede beretningsteksten, men understregede at der fortsat kan komme ændringer. Der skal nu ses på potentielle områder, hvilke bestande er der, hvordan kan der fastsættes bæredygtigt kvoter og der skal skabes klarhed om rettigheder.

Der er forsøgsfiskerier i nye områder, fx Storebælt, og det skal undersøges hvad skal der til for at der kan udstedes nye licenser. Med hensyn til fiskeri efter nye arter, fx Stillehavsøsters og knivmuslinger, er det også noget, der er fokus på og i dialog med erhvervet og udvalget skal det fastlægges, hvilke arter skal der være fokus på.

Henning Mørk Jørgensen spurgte, hvilke arter man havde i tankerne?

Anja Boye svarede, at der ikke foreligger en ”liste”. Der ønskes derimod forslag til, hvilke arter og områder, der kunne være interessante.

Torben Kronborg Pihl bemærkede, at på seneste møde havde man drøftet Gigas og hvordan det ved at se på hele værdikæden kan indgå hvordan problemerne med denne kan art kan afhjælpes, herunder ved anvendelse.

Anja Boye bemærkede at der er modtaget rådgivning om Gigas og at der snart ville blive igangsat en proces omkring forvaltningen af denne art.

Pernille Nielsen oplyste, at der er EHFF projekt i gang i Vadehavet, som blandt andet indeholder bestandsvurderinger for blåmuslinger, hjertemuslinger og stillehavsøsters samt undersøger nye metoder til bestandsestimater, fx anvendelse af droner. Bestandsestimater forventes til efteråret.

Lars Brinch Thygesen bemærkede ift. til fiskeri efter stillehavsøsters, at der er mange, der arrangerer ture ud og samle stillehavsøsters.

Anja Boye oplyste, at man fra styrelsens side var klar over, at der var et ønske om at samtænke naturoplevelse/indsamling og fiskeri i en forvaltningsplan for området.

Knud Flensted bemærkede, at det ville være formålstjenligt med en oversigt over muslingeressourcer. Hvor fiskes der blåmuslinger, herunder hvor nye potentielle områder kunne være, evt. indtegnet på et kort.

Anja Boye oplyste, at vi ved hvor der fiskes, med at der ikke foreligger oversigter over potentielle områder.

Knud Flensted spurgte, om erhvervet har kunne spille ind med oplysninger om nye områder?

Henrik Lund oplyste, at erhvervet reelt ikke ved, hvor der er nye muligheder.

Knud Flensted efterspurgte herefter en oversigt over viden fx om hvor er der østers, knivmuslinger, Gigas. Etc.?

Landbrugs- og Fiskeristyrelsen vil undersøge om et sådan kort kan udarbejdes.

Udvalget bedes bidrage med synspunkter og holdninger til hvilke arter og områder I gerne ser ministeriets fremadrettet har særlig fokus på.

Udvalget bedes fremsende skriftlige bemærkninger herom senest den 27. marts 2017 til Janne Dalby

d) EHFF ordninger, som åbner i 2017 og orientering om GUDP

Janne Palomino Dalby oplyste, at der åbner følgende ordninger i 2017

Investeringer i akvakultur

Ordningen åbnede den 1. februar 2017, og man kan søge indtil den 3. april 2017. Der er afsat 24,7 mio.kr. til ordningen.

Vandløbsrestaurering

Der kan søges tilskud i perioderne 2. marts til 20. april 2017 eller 1. august til 21. september 2017. Der er afsat ca. 110 mio. kr. til ordningen.

Investeringer i forarbejdning af fiskevarer og akvakulturprodukter

Der kan søges tilskud fra 1. maj 2017 til 1. september 2017. Der er afsat 10. mio. kr. til ordningen.

Fælles indsatser indenfor akvakultur

Der kan søges tilskud fra 2. oktober 2017 til 3. januar 2018. Der er afsat 15,2 mio. kr. til ordningen.

Fælles indsatser indenfor fiskeriet

Der kan søges tilskud fra 2. oktober 2017 til 3. januar 2018. Der er afsat 14,9 mio. kr. til ordningen.

Fælles indsatser for fiskeri, natur og miljø

Der kan søges tilskud fra 2. oktober 2017 til 3. januar 2018. Der er afsat 48,3 mio. kr. til ordningen.

Indholdet af ordningerne er beskrevet nærmere i denne nyhed af 3. februar 2017:

<http://lfst.dk/nyheder-og-presse/nyheder/nyhed/nyhed/overblik-over-tilskudsmulighederne-fra-det-danske-hav-og-fiskeriudviklingsprogram-i-2017/>

Udvalget bemærkede, at overblikket over EHFF ordninger på hjemmesiden kunne forbedres.

Torben Kronborg Pihl foreslog, at det blev lagt en oversigt på hjemmesiden, også over kommende støtteordninger.

Landbrugs og Fiskeristyrelsen noterede dette forslag.

Søren Mattesen bemærkede ift. EHFF ansøgningsrunden at, at det er et problem, at man kan ikke lave en ansøgning før ansøgningsrunden er åben. Man burde kunne indsende inden, og få et kvitteringsbrev. Dette ville muliggøre investeringer året rundt.

Torben Kronborg Pihl supplerede, at dette ligeledes er drøftet i Overvågningsudvalget for EHFF og de umiddelbare meldinger er, at det rent administrativt er vanskeligt at gennemføre i praksis.

Sofie Smedegaard fra GUDP (Grønt Udviklings og Demonstrationsprogram) fortalte, at fristen for den næste ansøgningsrunde er den 21. marts kl. 12 og har en ramme på 83 millioner. Den følgenderunde er endnu ikke fastlagt.

Viggo Kjølhede bemærkede at GUDP ansøgninger er krævende, idet der skal forudses mange specifikke detaljer, og efterfølgende mulighed for ændringer er ufleksibel.

Sofie Smedegaard oplyste, at der arbejdes på at smidiggøre processen.

Landbrugs- og Fiskeristyrelsen opfordrede udvalget til at indsende ansøgninger.

e) Havhaver/Fjordhaver

Stig Prüssing oplyste følgende:

I forlængelse af sidste udvalgsmøde sendte Landbrugs- og Fiskeristyrelsen et spørgeskema rundt. Der er desværre ikke modtaget bemærkninger fra udvalget ud over de, der var modtaget fra Fødevarestyrelsen.

Landbrugs- og fiskeristyrelsen foreslår på baggrund af de mange henvendelse om havhaver/hobbybrug, og på baggrund af at fødevarestyrelsen har tilkendegivet, at havhaver/hobbyopdræt hører under privatsfæren at der indføres en minimumsgrænse for anlæg som kræver placeringstilladelser.

Der udestår derfor et arbejde med formulering af regelsæt for såkaldte 'hobby-brug'. Samtidig skal der ses mere på de initiativer, som flere kommuner lancerer, hvor kommunen stiller såkaldte pontoner til rådighed – flere foreninger ser dette som en oplagt mulighed for at producere lokale råvarer, også til lokale restauranter.

Dette er ikke foreneligt med FVST's regelsæt, samt at fangst ikke må omsættes med mindre man er registreret som virksomhed.

Anja Boye forklarede, at der er forskellige former for havhaver: Der er individuelle havhaver, som oftest består af en enkelt line samt større foreninger, hvor en kommune etablerer et anlæg, hvor man kan leje sig ind.

Knud Flensted bemærkede, at man skal sikre sig, at der ikke kommer skræmmeforanstaltninger for edderfugle, sæler mv.

Viggo Kjølhede oplyste, at han havde været i dialog med firmaet "Maritime nyttehave" om fødevarerikkerhed.

Landbrugs- og Fiskeristyrelsen havde også gjort Firmaet Maritime nyttehave opmærksom på, at der stilles krav om registrering, når der afsættes muslinger til restauranter og lign. (som nævnt i brochure fremsendt af virksomheden).

Lars Brinch Thygesen bemærkede, at der er mange, der ønsker at gøre krav på havarealer – kunne man overveje at udlægge områder til dette.

Anja Boye oplyste, at der er arbejde i gang med maritim fysisk planlægning.

Spørgeskemaet vedrørende havhave udsendes på ny med frist for bemærkninger den 9. marts 2017.

b) Implementering af muslingepolitikken

Præsentation af oplæg til evaluering af muslingepolitikken og videre proces

Anja Boye præsenterede oplæg om evaluering af muslingepolitikken.

Der er tale om Landbrugs- og Fiskeristyrelsens *forslag* til køreplan for evaluering og indhold af evaluering.

Oplægget er sendt til udvalget.

Anja Boye præsenterede styrelsens oplæg til evalueringen af Muslingepolitikken.

Thomas Kirk Sørensen spurgte, om sten er økosystemkomponent? hvordan forvaltes dette?

Anja Boye oplyste, at sten ikke er en økosystemkomponent. Dog ønsker styrelsen at genudlægge de sten som landes i fiskeriet. Der udestår fortsat et arbejde – bl.a. skal der afklares, om det skal være de fiskede sten eller tilsvarende sten, der skal genudlægges. Og skal de udlægges i samme område som de er fisket? For nuværende er eneste aktivitet, at stenene registreres. Der foregår ikke genudlægning af landede sten.

Lars Brinch Thygesen bemærkede ift. til milepæl om kulturbankeproduktion, at kompensationsmuslinger ikke bør genudlægges.

Søren Mattesen bemærkede, at det er vel stadig fornuftigt at medtage den del af politikken hvor de forskellige produktionsformer samtænkes.

Anja Boye oplyste, at dette er medtaget under spor 2, og naturligvis fortsat er meget relevant.

Kort drøftelse af erfaringer fra andre lande og hvordan forvaltning er tilrettelagt i fx Holland, Irland og UK.

Søren Mattesen oplyste, at der er en markant integration mellem industri og muslingeerhverv i Holland.

Udvalget kan indsende bemærkninger til Landbrugs- og Fiskeristyrelsens forslag til køreplan/evaluering frem til mandag den 27. marts.

Anja Boye oplyste, at den efterfølgende proces for evalueringen forventes at blive:

- Der afholdes et temamøde om evalueringen i juni måned. Inden temamøde udsender Landbrugs- og Fiskeristyrelsen udkast til tillægsskrivelse til Muslingepolitikken – bl.a. på baggrund af Udvalgets input.
- Evalueringen afsluttes i 2017.

c) Eventuelt

På Generalforsamlingen i Centralforeningen for Limfjorden havde der været drøftet forskellige emner og DFPO har som opfølgning sendt en række spørgsmål.

DFPO: Areal påvirkning: *Det har vist sig at de 15 % i arealpåvirkning i natura2000 områderne skaber problemer for erhvervet og dette allerede efter at have været implementeret i en kort årrække. Erhvervet vil derfor gerne følge op på hvor konkret de 15 % stammer fra, hvilket farvand og hvilket fiskeri er der tale om? Derudover kunne det være interessant at vide noget omkring hvordan fiskeriet forvaltes og hvordan det sikres at påvirkningen holdes under 15 %. Erhvervet vil gerne sikre at danske fiskere ikke reguleres hårdere end andre medlemsstater i EU.*

Anja Boye svarede at de 15 pct. stammer fra arbejdet med traktatkrænkelssagen, hvor Kommissionen ønskede mere indsigt i den danske forvaltning. Idet der ikke er formuleret områdespecifikke bevaringsmålsætninger for den habitattypen som muslingefiskeriet foregår på (H1160 – Større lavvandede bugter og vige), var der brug for at få fastsat et acceptabelt niveau for arealpåvirkningen.

Kommissionens vejledning siger, at 25 pct. er for meget. DTU Aqua tog kontakt til en række lande, som også driver et aktivt muslingefiskeri i Natura 2000 områder. Irland oplyste, at de forvalter efter 15 pct. De 15 pct. i den danske forvaltning omfatter alene fiskeri i Natura 2000 området, og det er først i denne sæson at fiskeriet er begrænset af de 15 pct.

En række tiltag ift. black-box løsningen er igangsat, så der løbende kan holdes øje med arealpåvirkningen.

Alle EU lande er forpligtet til at leve op til habitatdirektivets bestemmelser om gunstig bevaringsstatus. Danske muslingefiskere står derfor ikke dårligere end deres kollegaer.

Henrik Lund bemærkede, at det er et spørgsmål om de enkelte lande prøver deres strategier på Kommissionen. Hvordan er fiskeriet forvaltet i Irland. Har de også Black Box.

Anja Boye oplyste, at dette vil indgå som element i denne evaluering. Vi vil bl.a. se på hvad de gør i Irland. Der har ligeledes været interesse for vores tekniske løsninger fra skotsk og engelsk side.

Henning Mørk bemærkede, at der ligger en domstolsafgørelse vedr. permanente ændringer, men der foreligger ikke en domstolsafgørelse vedr. ikke permanente ændringer.

DFPO: Linebrug: *De brug der i en længere årrække ikke er blevet anvendt bør fjernes, så erhvervet igen kan udnytte de muslingebanker der ligger umiddelbart under og omkring disse brug.*

Anja Boye bemærkede, at LFST vil gerne bede om oplysninger om konkrete linebrug, der ikke længere anvendes. Disse oplysninger bedes man sende til Landbrugs- og Fiskeristyrelsen (Stig Prüssing) samt til den regionale fiskerikontrol – fx i Nykøbing Mors.

Udvalget støttede dette forslag.

Landbrugs- og Fiskeristyrelsen kigger også selv på de årlige indberetninger, hvor der ses på en to årig periode. De brug, som ikke har haft produktion i de 2 år, nedlægges.

DFPO: Agerø: *Hvad er status for dette område og hvad er grundlaget for lukningen. Kan man gøre sig nogle forhåbninger om at området kan åbnes op for muslingefiskeri igen?*

DTU Aqua kunne oplyse, at Agerø som følge af RAMSAR konventionen er lukket for muslingefiskeri.

Thomas Kirk Sørensen bemærkede, at det også er et naturvidenskabeligt referenceområde.

Anja Boye oplyste, at LFST vil henvende sig til Miljøstyrelsen om baggrunden for lukningen mv.

Henrik Lund oplyste, at fiskerne på Generalforsamlingen i Centralforeningen havde påpeget, at området har ændret sig. Inden området blev lukket, blev der drevet et aktivt fiskeri i området.

Jens Kjerulf Petersen oplyste, at der var et fiskeri i 1980'erne. Muslingerne er siden lukningen forsvundet. Der ligger en rapport på DTU Aquas hjemmeside om området.

Knud Flensted supplerede, at fiskeriet lukkede et stykke tid efter, det var udpeget som Ramsar område, men at det blev lukket for muslingefiskeri pga. ålegræs. Det var et vigtigt område for ålegræsspisende fugle. DOF ønsker at bevare området som referenceområde.

Fisketogter på Limfjorden: *Førhen deltog DTU-Aqua altid på CFL's generalforsamlinger og orienterede omkring hvorledes dette togt var gået. Er togtet nedlagt eller gennemføres det stadig og i så fald hvad har resultaterne været de seneste år?*

Togtet blev senest gennemført i 2012